
Streszczenia / Резюме / Abstracts

Janusz Ziarko

W poszukiwaniu modeli nauki o bezpieczeństwie

Wiedza o bezpieczeństwie, jeśli ma być przydatna do wyjaśniania związków pomiędzy zjawiskami przyrodniczymi, technicznymi, społeczno-kulturowymi czy psychologiczno-duchowymi, musi identyfikować i rozumieć zarówno zewnętrzną, przyrodniczo-techniczną rzeczywistość, jak i psychologiczno-społeczną konstrukcję tej rzeczywistości. To z kolei wymaga poszukiwania i wytyczania głównych ścieżek rozwoju myślenia i poznawczego działania w sferze bezpieczeństwa oraz budowania koherentnych i adekwatnych teorii, gdyż dzięki nim łatwiej wielowymiarowo postrzegać i analizować konkretne wydarzenia, tworzyć i uogólniać wyjaśnienia. Artykuł koncentruje się na poszukiwaniu i rozważaniu koncepcji analizowania sfery bezpieczeństwa, zarówno z perspektywy przeszłości, jak i przyszłości; mogą one okazać się pomocne, służyć wyjaśnianiu i sprzyjać lepszemu rozumieniu problemu.

In search of models of security-related science

Knowledge of security, if it is to be useful for explaining connections between natural, technical, social and cultural, and psychological and spiritual phenomena must identify and appreciate both the external – natural and technical – reality and the psychological and social construction of such reality. This in turn requires searching for and paving the main paths of development in thinking and cognitive action in the realm of security, and construction of coherent and adequate theories, as they facilitate the multi-dimensional perception and analyses of specific events, and establishment and generalisation of explanations. The article focuses on searching and consideration of the concept of analysing the safety zones, which they may prove helpful both from perspective of the past and of the future, serving for clarification and assisting in the better understanding of the problem.

В поисках моделей науки о безопасности

Знания о безопасности, необходимые для объяснения связей между естественными, техническими, общественно-культурными и психологическо-духовными явлениями, должны идентифицировать и объяснять как внешнюю, естествен-

но-техническую действительность, так и психологическо-общественную конструкцию этой действительности. В свою очередь, эта задача влечет за собой необходимость поисков и определения главных путей развития мышления и познавательных действий в сфере безопасности, а также выдвижения когерентных и адекватных теорий, благодаря которым появляется возможность более широкого восприятия и анализа конкретных событий, создания и обобщения объяснений. Автор статьи концентрируется на поисках и обсуждении концепций анализа сферы безопасности, как с перспективами прошлого, так и будущего, что может принести реальную пользу, послужить разъяснению и содействовать более глубокому пониманию проблемы.

Tomasz R. Aleksandrowicz

Współczesne zagrożenia terrorystyczne. Prawa człowieka między wolnością a bezpieczeństwem

Zagrożenia ze strony współczesnego terroryzmu ulegają wzmocnieniu na skutek reakcji poszczególnych państw na te zagrożenia i dokonane już akty terrorystyczne. W wielu przypadkach reakcja ta jest zgodna z oczekiwaniami terrorystów: prowadzi do chaosu w stosunkach międzynarodowych i niepokojów społecznych. Reakcja na zagrożenia terrorystyczne niejako z definicji narusza zasady liberalnego państwa demokratycznego, zarówno w stosunkach wewnętrznych, jak i międzynarodowych; z kolei brak reakcji powoduje wzrost realnego zagrożenia, dając terrorystom swobodę działania.

Contemporary terrorist threats. Human rights between freedom and security

The threats from contemporary terrorism, fortified through the reactions of individual states to these threats and acts of terrorism already performed. In many cases, this reaction is in line with the terrorists' expectations, and leads to chaos in international relations and social unrest. Reaction to terrorist threats as if from definition contravenes the principles of liberal democratic state, both in internal and international relations; while lack of reaction results in a growth of realistic threat, as it gives the terrorist room to operate.

Современные террористические угрозы. Права человека между свободой и безопасностью

Угрозы со стороны современного терроризма постоянно усиливаются вследствие реакции на них отдельных государств на уже совершенные террористические акты. Во многих случаях эта реакция является именно такой, на какую рассчитывали террористы: приводит к хаосу в международных отношениях и вызывает общественные беспокойства. Реакция на террористические угрозы, в некоторой степени, естественно нарушает основы либерального демократического государства, как во внутренних, так и международных отношениях. В свою очередь недостаточная реакция ведет к росту реальной угрозы и предоставляет террористам свободу действий.

Andrzej Aksamitowski

Fortyfikacje i linie bezpieczeństwa wzniesione przez Izrael po 1967 roku

Bariery bezpieczeństwa i linie umocnione wzniesione podczas wojen toczonych w 2 połowie XX i na początku XXI wieku na Bliskim Wschodzie miały za zadanie zarówno osłonić obszary i zamieszkujących je obywateli, jak i zabezpieczyć planowane działania manewrowe. Fortyfikacje nie powstrzymały aktywnych działań strony nacierającej. Linie umocnień nie mogą zastąpić woli walki żołnierza. Techniczne możliwości zabezpieczania działań zbrojnych za pomocą fortyfikacji nadal więc będą wykorzystywane przez walczące strony, chociaż zmieniać się będą formy rozbudowy inżynierskiej. Dużą rolę będą także odgrywać jako „mury i płoty bezpieczeństwa” dla osłony obywateli zagrożonych terroryzmem.

Fortifications and security lines built by Israel since 1967

Security barriers and lines of reinforcements built during the wars conducted in the second half of the 20th and early in the 21st century in the Middle East were both to protect the areas and citizens inhabiting them, and to protect the planned operating theatres. The fortifications did not withhold the engagements of the attacking side. The lines of defence cannot replace the soldiers will to fight. Thus, the technical capacity for protecting armed effort through fortification will still be used by the combating parties. Even though the forms of engineering will be changing, they will play a large role as “security walls and fences” to protect citizens against the threat of terrorism.

Оборонные укрепления и линии безопасности построенные Израилем после 1967 года

Задачей, построенных во время войн, имевших место во второй половине XX и начале XXI веков на Ближнем Востоке, оборонных заграждений и «линий безопасности», была как охрана территории и проживающих там граждан, так и обеспечение планированных маневровых действий. Однако, преграды не помешали активным действиям нападающей стороны. Линии укреплений не могут заменить волю борьбы солдата. Невзирая на это, технические сооружения, поддерживающие военные действия, по-прежнему будут использоваться воюющими сторонами, хотя, конечно, будут эволюционировать инженерные формы фортификаций. Большую роль будут также играть «стены безопасности», охраняющие мирных граждан от терроризма.

Edit Elekes

Efektywniejsza współpraca między policją a organizacjami pozarządowymi i poprawa osiągnięć policji

Wiele elementów składa się na powstanie skutecznej, odnoszącej sukcesy organizacji. Pierwszym z nich jest zarządzanie, w którym uwzględnia się narzucane organizacji – w tym przypadku: policji – przez społeczeństwo i reaguje na nie zgodnie ze zdrowym rozsądkiem. Styl zarządzania to również osoba kierująca. Kolejnym składnikiem są

starania osiągnięcia doskonałych wyników, zakorzenione w kulturze organizacyjnej. Listę elementów decydujących o sukcesie organizacji można również poszerzyć np. o nastawienie do kosztów i efektywną współpracę.

With Applications for more Effective co-operation between the Police and non-profit organisations and improvement of the professional achievements of the police

Becoming an effective and successful organisation has several components. The first component is the above-mentioned management taking into consideration and sensitively reacting to the demands determined by the population and the society for the organisation, in the present case the Police. (At the same time, this management style also means the person of the manager.) Another component may be the effort for excellent performance, rooted in the organisational culture. And this list could be continued; however, besides the cost attitude, I would point out effective co-operation, as a token of successfulness of organisations.

Эффективное сотрудничество полиции с общественными организациями и улучшение показателей полиции

На создание эффективной, успешной организации влияет много факторов. Одним из главных является процесс управления, во время которого надо учитывать требования выдвигаемые к организации (в нашем случае к полиции) со стороны общества и на которые необходимо реагировать с соблюдением здравого смысла. Стиль управления напрямую зависит от личности руководителя. Очередной составляющий элемент связан со стремлением к получению положительных результатов. Список факторов имеющих решающее влияние на успешную деятельность организации можно также расширить, напр., такими составляющими, как отношение к эффективному сотрудничеству.

Grzegorz Ciechanowski

Komisja Nadzorcza Państw Neutralnych w Korei. Geneza, założenia i działalność

Fenomen Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych, utworzonej po najbardziej krwawym i niebezpiecznym konflikcie okresu bipolarnego rozdarcia świata, polega na samym fakcie jej zaistnienia i próbach ustabilizowania sytuacji polityczno-militarnej na Półwyspie Koreańskim. Po wielu miesiącach wojny między Koreą Północną a Południową, front ustabilizował się wzdłuż 38 równoleżnika i ta linia do dziś jest granicą pomiędzy obydwojma państwami koreańskimi. Podpisanie 27 lipca 1953 r. układu rozejmowego zakończyło konflikt zbrojny, który okazał się najbardziej krwawym epizodem zimnej wojny. Do przestrzegania warunków porozumienia powołano dwie międzynarodowe komisje państw neutralnych: Komisję Nadzorczą Państw Neutralnych (*Neutral Nations Supervisory Commission – NNSC*), w skład której wchodziłi przedstawiciele Polski, Czechosłowacji, Szwajcarii i Szwecji oraz Komisję Repatriacyjną Państw Neutralnych (*Neutral Nations Repatriation Commission – NNRC*), do której należały te państwa oraz Indie.

Neutral Nations Supervisory Commission in Korea. Origin, assumptions, and activity

The essence of the phenomenon of the Neutral Nations Supervisory Commission, established after the most gory and dangerous conflict of the time of bipolar division of the world is the very existence of the Commission, and attempts at stabilisation of the political and military situation in the Korean Peninsula. After many months of war between North and South Korea, the line of the front stabilised along the 38th parallel, a line that is the border between the two Korean states to this day. The signing of the cease-fire on 27th July 1953 put an end to the armed conflict, which turned out to be the most blood-spattered episode of the Cold War. Two international commissions of neutral states were created to supervise compliance to the treaty. These were the Neutral Nations Supervisory Commission (NNSC), with representatives of Poland, Channel Slovakia, Switzerland, and Sweden; and the Neutral Nations Repatriation Commission (NNRC), whose members included the above-mentioned states and India.

Комиссия нейтральных стран-наблюдателей в Корее. Истоки, задачи и деятельность

Феномен Комиссии нейтральных стран-наблюдателей, образованной после наиболее кровавого и опасного конфликта биполярного периода раздела мира, заключается в самом факте её создания и попытках стабилизации политическо-военной ситуации на Корейском полуострове. После многих месяцев войны между Северной и Южной Кореей, фронт стабилизировался по 38-й параллели. Эта линия по сей день является границей между двумя корейскими государствами. Подписание 27 июля 1953 года договора о перемирии окончил вооружённый конфликт, который был самым кровавым эпизодом холодной войны. Для осуществления контроля за соблюдением договора были созданы две международные комиссии нейтральных государств: Комиссия нейтральных стран-наблюдателей (*Neutral Nations Supervisory Commission – NNSC*), в состав которой входили представители Польши, Чехословакии, Швейцарии и Швеции, а также Комиссия нейтральных стран по делам репатриаций (*Neutral Nations Repatriation Commission – NNRC*), в состав которой, кроме вышеназванных государств, входила также Индия.

Kazimierz Kraj

Terroryzm zagrożeniem dla bezpieczeństwa międzynarodowego i praw człowieka

Problemy związane z naruszaniem praw człowieka i swobód obywatelskich stają się podstawowym zagadnieniem demokratycznej odpowiedzi na terroryzm. W wyniku reakcji na zagrożenie terrorystyczne, demokracja oraz prawa człowieka przy pochopnych i nazbyt rygorystycznych posunięciach państwa mogą ponieść nieodwracalny uszczerbek. Przyczyniła się do tego wytworzona po 11 września 2001 r. atmosfera strachu, powodująca przyzwolenie opinii publicznej na wdrożenie ustawodawstwa antyterrorystycznego ograniczającego lub wręcz gwałtującego zasady międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa człowieka. Polityczna koncepcja „wojny z terro-

ryzmem" nie została powiązana ze zbudowaniem odpowiedniego systemu prawnego. W wyniku kopiowania norm z różnych obszarów prawa powstał konglomerat elementów zapożyczonych z prawa antyterrorystycznego i prawa konfliktów zbrojnych. Walka z zastosowaniem niedemokratycznych, nieprawnych metod i środków może okazać się wygraną bitwą, lecz przegraną wojną z terroryzmem i w obronie praw człowieka. Najpotężniejsza organizacja terrorystyczna nie stanowi tak wielkiego niebezpieczeństwa dla praw człowieka, jak ograniczająca prawa obywatelskie reakcja państwa na zagrożenie terrorystyczne.

Terrorism as a threat to international security and human rights

Problems connected to the violation of human rights and civil liberties become the basic question in the democratic answer to terrorism. As a result of the reaction to the terrorist threat, democracy and human rights might be irreversibly harmed with too stringent moves of the states. What contributed to that was the atmosphere of fear following 11th September 2001, which resulted in the public opinion's assent to passing anti-terrorist legislation limiting, if not downright violating, the principles of international humanitarian law and human rights. The political concept of "war on terror" was not connected with the construction of an appropriate legal system. As a result of copying norms from different fields of law, a conglomerate of elements borrowed from entire terrorist law and the law of military conflicts was developed. Fighting with the use of non-democratic, illegal methods and means may bring a victorious battle, yet a lost war against terrorism and in defence of human rights. Even the most powerful terrorist organisation does not pose such a great danger for human rights, as such reaction of the state to the threat of terrorism that limits citizens rights.

Терроризм – угроза для международной безопасности и прав человека

Проблемы, связанные с нарушением прав человека и гражданских свобод, выдвигаются на первый план задач, стоящих перед демократическими государствами в связи с необходимостью адекватного ответа на террористические акты. В результате реакции на террористическую угрозу, демократия и права человека, под влиянием непродуманных и чрезмерно жестких решений властей, могут получить неотвратимый ущерб. Способствует этому образовавшаяся после 11 сентября 2001 г. атмосфера страха, которая помогла властям получить согласие общественного мнения на введение антитеррористического законодательства, ограничивающего или противоречащего основам международного, гуманного права и ущемляющего права человека. Политическая концепция «войны с терроризмом» не привела к созданию соответствующей юридической системы. В результате копирования норм с разных областей права был создан конгломерат элементов заимствованных с антитеррористического законодательства и законодательства связанного с вооружёнными конфликтами. Борьба с терроризмом с применением недемократических, незаконных методов и средств может оказаться выигранной битвой, но проигранной войной. Самая мощная террористическая организация не представляет такой большой опасности для прав человека, как ограничивающая гражданские права реакция государства на террористическую угрозу.

Mirosława Skawińska

Prawa człowieka i ich ochrona gwarancją bezpieczeństwa europejskiego

Europejski system bezpieczeństwa determinuje poszanowanie i ochrona praw człowieka. Współczesne ryzyko i zagrożenia dla bezpieczeństwa europejskiego stanowią istotną część dyskusji nad jego kształtem. Zagrożenia te podzielono na sześć kategorii, są to: militarne, polityczne, zagrożenia wymiaru ludzkiego, ekonomiczne, socjalne i ekologiczne. Zagrożenia wymiaru ludzkiego, obok politycznych, tworzą najdłuższą listę, a wśród nich znalazły się m.in.: naruszenie praw człowieka i podstawowych wolności, dyskryminowanie i szykanowanie osób należących do mniejszości narodowych, etnicznych, kulturowych, religijnych, dyskryminacja z powodu płci, manipulacja kwestiami dotyczącymi mniejszości i praw człowieka w celu osiągnięcia korzyści politycznych, ruchy polityczne odwołujące się do agresywnego nacjonalizmu, szowinizmu, ksenofobii, rasizmu, antysemityzmu i innych form nietolerancji. Rośnie jednak świadomość społeczna i polityczna ich znaczenia dla bezpieczeństwa, a towarzyszy jej doskonalenie instrumentów egzekwowania tych praw.

Human rights and their protection as a guarantee of European security

The European system of security is governed by the respect and protection of human rights. Contemporary risks and threats to European security are an important element of the dispute concerning its shape. These threats were divided into six categories: military, political, human dimension, economic, social, and ecological. Besides the political ones, these are the threats of the human dimension whose list is the longest, and includes among others, violation of human rights and fundamental freedoms, discrimination and victimisation of members of national, ethnic, cultural, and religious minorities, discrimination on the grounds of sex, manipulation with minorities and human rights to achieve political benefits, political movements falling back upon aggressive nationalism, chauvinism, xenophobia, racism, anti-Semitism, and other forms of intolerance. There is, however, a growing civic and political awareness of their significance for security, accompanied by the honing of instruments for execution of these rights.

Права человека и их охрана – гарантия европейской безопасности

Европейская система безопасности предусматривает охрану прав человека. Современные угрозы для европейской безопасности составляют существенную часть дискуссии над её формой. Эти угрозы можно поделить на шесть категорий: военные, политические, угрозы для безопасности человека, экономические, социальные и экологические. Угрозы для безопасности человека, наряду с политическими, составляют самый большой список, например: нарушение прав человека и основных свобод, дискриминация национальных, этнических, культурных, религиозных меньшинств, дискриминация из-за пола, манипуляция вопросами касающимися меньшинств и прав человека для достижения политических целей, политические движения обращающиеся к агрессивному национализму, шовинизму, ксенофобии, расизму, антисемитизму и другим

формам нетерпимости. Невзирая на существование этих угроз, следует отметить рост общественного и политического осознания их значения, что приводит к совершенствованию инструментов охраны прав человека.

Mirosław Wróblewski

Bezpieczeństwo międzynarodowe a prawa człowieka

Poszukiwanie równowagi między zapewnieniem przestrzegania podstawowych praw i wolności a bezpieczeństwem międzynarodowym nie może prowadzić do odchodzenia od już osiągniętych, na poziomie krajowym i międzynarodowym, standardów ochrony praw człowieka. W stosunkach międzynarodowych dążenie do zapewnienia bezpieczeństwa „sobie”, nie może prowadzić do znaczącego obniżenia standardów ochrony praw innych, innymi słowy, potrzeba wyjątkowej powściągliwości w używaniu siły w stosunkach międzynarodowych i korzystania z instrumentu interwencji humanitarnej. Walka z zagrożeniami bezpieczeństwa międzynarodowego musi być prowadzona w granicach obowiązującego prawa międzynarodowego i prawa krajowego poszczególnych państw. Walka z bezprawiem musi się odbywać przy użyciu środków zgodnych z prawem. Nie oznacza to jednak, że społeczność międzynarodowa i poszczególne państwa w ten sposób się osłabiają. Państwo, zwalczając zagrożenia międzynarodowe, chroni konstytucyjne prawa i wolności swoich obywateli tylko wówczas, gdy samo ich w sposób nadmierny nie ogranicza. Konieczne jest więc zachowanie przy podejmowaniu zarówno działań ustawodawczych, jak i praktycznych, swoistej równowagi między odpowiedzialnością na współczesne wyzwania bezpieczeństwa międzynarodowego a prawami i wolnościami obywatelskimi.

International security and human rights

The search for a balance between ensuring that the respect for fundamental rights and freedoms and the international security must not lead to divergence from the standards of protection of human rights that have already been achieved at national and international levels. The strife to ensure “own” safety may not lead to a significant lowering of standards of protection of the rights of the others in international relations; in other words, there is exceptional restraint in the use of force in international relations, and resorting to the instrument of humanitarian intervention. The struggle against the threats to international security must be conducted within the binding international law and national laws of individual states. The fight against unlawfulness must be conducted with the use of means conforming to law. This does not, however, mean that the international community and individual states weaken themselves in this way. By combating international threats, the state protects constitutional rights and the liberties of its citizens, yet only unless it does not limit of them excessively itself. There must be a certain balance maintained in both legislative and practical steps between answering the contemporary challenges to international security on the one hand, and citizen rights and liberties on the other.

Международная безопасность и права человека

Поиски методов сохранения равновесия между обеспечением соблюдения основных законов и свобод и международной безопасностью, не могут при-

вести к пренебрежению уже достигнутых, на внутреннем и международном уровне, стандартов связанных с охраной прав человека. В международных отношениях стремление к обеспечению безопасности «себе», не может вести к значительному понижению стандартов защиты прав других, иначе говоря, необходимо максимально воздерживаться с употреблением силы в международных отношениях и использовать инструменты политического решения вопросов. Борьбу с угрозами международной безопасности необходимо проводить в границах действующего международного и внутреннего права отдельных государств, используя только законные средства. Однако это не значит, что таким образом международное общество и отдельные государства становятся слабее. Государство, борясь с международными угрозами, охраняет конституционные права и свободы своих граждан только в том случае, когда само их чрезмерно не ограничивает. Принимая как законодательные, так и практические решения, необходимо сохранять своеобразное равновесие между ответом на современные задачи, стоящие перед международной безопасностью и гражданскими правами и свободами.

Margareta Jakubowska

Ochrona informacji niejawnych. Wybrane zagadnienia

W artykule omówiono rolę informacji w systemie bezpieczeństwa państwa i problematykę związaną z ochroną tajemnicy. Służby ochrony państwa w systemie ochrony informacji niejawnych – będącym jednym z ogniw systemu bezpieczeństwa państwa – pełnią kluczową rolę. Przepisy ustawy o ochronie informacji niejawnych mają za zadanie chronić informacje stanowiące tajemnicę państwową i służbową. Ustawa ta od momentu jej wprowadzenia była przedmiotem wielu przedsięwzięć nowelizacyjnych, mających na celu zbudowanie jak najbardziej nowoczesnego i sprawnego systemu ochrony informacji. Ogromne znaczenie w tej dziedzinie ma współpraca w ramach dwustronnych umów pomiędzy państwami będącymi członkami NATO i Unii Europejskiej, której celem jest wzajemna ochrona informacji niejawnych. Krajowe przepisy prawne dotyczące ochrony informacji niejawnych mieszczą się w standardach europejskich, wymagają jednak uporządkowania legislacyjnego.

Protection of confidential information. Selected questions

The article discusses the role of information in the system of state security, and questions related to the protection of secrets. State security services play a key role in the system of protecting confidential information, being one of the links in the system of state security. The stipulations of the Act on the Protection of Confidential Information to protect information that is state and official secret. From the moment of its introduction, the Act was the subject of numerous amendments aimed at the construction of the most modern and efficient system of information protection. Of great importance in the field is cooperation on the power of bilateral agreements between member states of NATO and European Union, whose objective is the mutual protection of confidential information. The national legislation concerning the protection of confidential information meets European standards, yet requires ordering.

Защита конфиденциальной информации. Избранные вопросы

В статье рассмотрено роль информации в системе безопасности государства и проблематику, связанную с защитой государственной тайны. Службы защиты государства в системе охраны конфиденциальной информации – являющейся одним из элементов системы безопасности государства – играют ключевую роль. Задачей положений Закона об охране конфиденциальной информации есть защита информации, составляющей государственную и служебную тайну. Этот закон, с момента его учреждения, был предметом многих шагов, направленных на внесение в него изменений, целью которых было создание максимально современной и действующей системы охраны информации. В этой сфере огромное значение имеет сотрудничество, основанное на двусторонних договорах, между государствами членами НАТО и Европейского Союза, направленное на взаимную защиту конфиденциальной информации. Польское законодательство, касающееся защиты конфиденциальной информации соответствует европейским стандартам, хотя и требует изменений.

Łukasz Modzelewski

Narkobiznes kokainowy i heroinowy w Ameryce Łacińskiej w latach 2001–2007

Artykuł omawia drogi transportu i dystrybucji kokainy i heroiny produkowanych w Ameryce Łacińskiej. Przedmiotem rozważań stało się głównie określenie zmian, jakie w latach 2001–2007 zaszły w narkobiznesie. Do podjęcia tematu przyczyniły się waga i skala tego zjawiska, heroina i kokaina bowiem jako substancje psychoaktywne mają największy negatywny socjoekonomiczny wpływ na całym świecie, a nielegalny handel nimi stanowi, pod względem wartości, większość globalnego rynku narkotykowego. Problem ten szczególnie dotyczy Ameryki Łacińskiej, gdzie skoncentrowana jest światowa produkcja kokainy, a również i heroina uważana jest za liczący się towar kolumbijskiego i meksykańskiego narkobiznesu.

Jako ramy czasowe rozważań przyjęto lata 2001–2007. Rok 2001 związany jest z takimi wydarzeniami, jak styczniowa inauguracja prezydentury George'a Busha, co oznaczało powrót do władzy republikanów, czy wrześniowe zamachy terrorystyczne na World Trade Center, które rozpoczęły nowy rozdział w amerykańskiej polityce zagranicznej, określane mianem „globalnej wojny z terroryzmem”. Wydarzenia, do których doszło w USA są więc właściwą cezurą czasową artykułu. Górną granicę, czyli koniec 2007 roku, przyjęto z braku bardziej znaczących zmian w amerykańskiej administracji i realizowanej polityce; wynika ona jedynie z czasu niezbędnego do zebrania i przeanalizowania materiałów źródłowych.

Cocaine and heroin, narcobusiness in Latin America in 2001–2007

The article discusses transport routes and distribution of cocaine and heroin produced in Latin America. The subject is mostly the definition of changes that took place in narcobusiness in 2001–2007. The reason for embarking on this subject, were the significance and scale of the phenomenon, as – being psychoactive substances – heroin and cocaine have the greatest negative social and economic impact all over the world, while the illegal trafficking provides most of the value of the

global drugs market. This problem is especially true about Latin America, where the world production of cocaine is concentrated, while heroin is also considered a major produce of the Colombian and Mexican narcobusiness.

The years 2001–2007 were taken as the time framework. The year 2001 was chosen as it was marked by such events as the inauguration of George W. Bush Presidency in January, which meant return of Republicans to power, and September brought terrorist attacks on the World Trade Centre, which opened a new chapter in American foreign policy known under the name of "global war on terrorism". The events that took place in the USA are therefore the appropriate time divide for the purpose of the article. The other extremity of the period, i.e. the end of 2007, was assumed for the lack of significant changes in American administration and its policy-making, and results only from the time necessary to collect and analyse source materials.

Наркаторговля кокаином и героином в Латинской Америке в 2001–2007 годах

В статье рассмотрено пути перевозки и распространения кокаина и героина, поставляемых из Латинской Америки. Автор, главным образом, остановился на указании перемен, происходивших в нарктотрафике в 2001–2007 годах. Поводом к рассмотрению темы стали огромные масштабы этого явления, а также сильное отрицательное социально-экономическое влияние на весь мир психоактивных субстанций, какими являются героин и кокаин, нелегальная торговля которыми имеет самый большой удел в глобальном рынке наркотиков. Эта проблема особенно касается Латинской Америки, в которой сконцентрировано мировое производство кокаина, а героин считается одним из важнейших товаров колумбийского и мексиканского нарктотрафиков.

Не случайно выбран также период рассматриваемого явления: 2001–2007 гг. 2001 год связан с такими событиями, как начало президентуры Джорджа Буша (январь), что обозначало возвращение к власти республиканцев, и террористическая атака на World Trade Center (сентябрь). Последнее, открыло новую главу в американской внешней политике, известную как «тотальная война с терроризмом». Именно события, произошедшие в США в 2001 году, определили нижнюю часовую рамку статьи. Верхний часовой пояс, то есть конец 2007 года, связан только со временем необходимым для сбора и анализа, основанных на источниках материалов, а не с какими-то более значительными изменениями в американской администрации и политике.

Grzegorz Ciechanowski, Piotr Krawczuk

Geneza Wielonarodowego Korpusu Północ–Wschód

Rozważania na temat historycznych przesłanek powołania Wielonarodowego Korpusu Północ–Wschód z siedzibą w Szczecinie. Pośrednią przyczyną jego powołania było nawiązanie po 1989 r. przyjaznych stosunków dyplomatycznych z Niemcami i Królestwem Danii. Powstałe w Szczecinie Dowództwo Wielonarodowego Korpusu Północ–Wschód nie miało jednak charakteru nowego zjawiska, ponieważ bazowano na doświadczeniach i rozwiązaniach innych jednostek, na przykład wielonarodowych korpusów funkcjonujących w ramach NATO czy Eurokorpusu w Strasbourgu.

Origin of the Multinational Corps Northeast

Considerations of the historic grounds for forming the Multinational Corps Northeast (MNC NE) with the headquarters in Szczecin.

An indirect reason for formation of MNC NE was the establishment of friendly diplomatic relations with Germany and the Kingdom of Denmark after 1989. The headquarters of the multinational corps in Szczecin was, however, not a new phenomenon, as the experience and solutions used by other detachments, as for example the multinational corps operating within NATO, and Eurocorps headquartered in Strasbourg were resorted to and drawn upon.

Генезис Многонационального корпуса северо-восток

В статье рассмотрены исторические предпосылки основания, дислоцированного в Щецине, Многонационального корпуса северо-восток. Косвенной причиной его создания было установление после 1989 года дружественных, дипломатических отношений с Германией и Королевством Дании. Создание дислоцированного в Щецине Многонационального корпуса северо-восток не было явлением новым, оно основывалось на опыте и решениях принятых в других военных формированиях, например, многонациональных корпусов функционирующих в рамках НАТО или Еврокорпуса в Страсбурге.

Andrzej Sęk

Wybrane zagadnienia postępowania z nieletnimi w placówkach oświatowych

W związku z pojawiającymi się wśród kadry nauczycielskiej wątpliwościami dotyczącymi sposobu postępowania z nieletnimi w placówkach oświatowych, w artykule przedstawiono kilka istotnych kwestii, które powinny ułatwić nauczycielom podejmowanie decyzji w sytuacjach wymagających działań niestandardowych zaistniałych na terenie szkoły.

Selected questions in working with minors in educational establishments

To explain the doubts concerning the mode of conduct with minors in educational establishments among the teaching staff, the article presents a number of significant questions that should help teachers making decisions in situations that require non-standard behaviours on the premises of the school.

Некоторые вопросы работы с несовершеннолетними в учебных заведениях

В связи с появлением в педагогической среде сомнений, касающихся методов работы с несовершеннолетними в учебных заведениях, в статье рассмотрены способы решения некоторых существенных проблем, которые должны облегчить учителям работу в школе, в ситуациях, требующих нестандартных действий.

Robert Śnitko

Bezpieczeństwo polityczne i ekonomiczne w procesie regionalnej integracji Stowarzyszenia Krajów Azji Południowo-Wschodniej ASEAN

Regionalna integracja krajów jako strategia wzmocnienia bezpieczeństwa politycznego i ekonomicznego państw i regionów, jest również adekwatna do sytuacji krajów Azji Południowo-Wschodniej. Zapoczątkowane w 1967 r. procesy skutkują pogłębieniem integracji w dziedzinie politycznej i ekonomicznej, co z kolei owocuje wzrostem bezpieczeństwa politycznego i ekonomicznego nie tylko w samej Azji Południowo-Wschodniej, ale również w całej Azji i Pacyfiku. Podjęcie decyzji o powstaniu Wspólnoty ASEAN w oparciu o filary współpracy politycznej i bezpieczeństwa, ekonomicznej i kulturalnej, pokazuje, iż Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej ASEAN, jako ważny podmiot na stałe wpisuje się nie tylko w region Azji i Pacyfiku, ale w cały system międzynarodowy.

Political and economic security in the process of regional integration of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN)

The regional integration of countries as a strategy for reinforcement of political and economic security of states in the region is also adequate for the countries of Southeast Asia. Initiated in 1967, these processes result in the reinforcement of integration in politics and economy, which in turn results in the increased political and economic security, not only in Southeast Asia, but also in the entire continent and on the Pacific. The decision to establish the ASEAN community based on the foundations of economic, cultural, and political cooperation and security proves that the Association of Southeast Asian Nations is an important element not only of the Asia and Pacific region, but also of the entire international system.

Политическая и экономическая безопасность в процессе региональной интеграции Ассоциации государств Юго-Восточной Азии АСЕАН

Региональная интеграция стран, как стратегия укрепления политической и экономической безопасности государств и регионов, происходит также в странах Юго-Восточной Азии. Начатые в 1967 году процессы, кроме углубления политической и экономической интеграции, привели к росту политической и экономической безопасности не только в самой Юго-Восточной Азии, но также во всей Азии и в регионе Тихого океана. Принятые решения об образовании Ассоциации АСЕАН, основанной на политическом, экономическом и культурном сотрудничестве, показало, что Ассоциация государств Юго-Восточной Азии АСЕАН, стала важным субъектом не только в регионе Азии и Тихого океана, но и всей международной системы.

Andrzej Żebrowski

Walka informacyjna – przedsiębiorstwo – globalizacja

Współczesne przedsiębiorstwa to dynamiczna i rozciągnięta w czasie aktywność. Rozwój organizacji gospodarczej oznacza właściwe funkcjonowanie systemu informacyjnego i jego walkę z analogicznym systemem (systemami) przeciwnika (konkurencji). Oznacza to prowadzenie intensywnej walki informacyjnej, na którą składa się: zdobywanie informacji, zakłócanie procesów informacyjnych przeciwnika, obrona własnych systemów informacyjnych. Człowiek i informacja (wyselekcjonowana i wartościowa) to komponenty, które kształtują wizerunek i pozycję organizacji praktycznie w każdym środowisku. Wybór ostatecznego wariantu przy rozważaniu rozmaitych możliwości działania oraz przy umiejętnym wykorzystywaniu wskazanych zasobów pozwala na realizację przyjętych celów. Potrzeby informacyjne i bezpieczeństwo (osobowe, finansowe, informacyjne) – to atrybuty skutecznego działania każdej organizacji gospodarczej.

Information war – enterprise – globalisation

State-of-the-art enterprises are dynamic activities extended in time. The development of economic organisation means proper functioning of the information system and its combat against analogous system(s) of the enemy (competitor). This means conducting intensive information warfare, which includes acquiring information, disruption of the enemy's information processors, and defence of own information systems. People and information (selected and valuable) are components that shape the image and position of organisation in practically every milieu. The selection of the final option while considering various possibilities of action and with a skilful use of the specific resources allow the attainment of the planned goals. Information needs and security – personal, financial, information – are attributes of efficient operation of every business.

Информационная борьба – предприятие – глобализация

Современные предприятия – это динамичная и растянутая во времени активность. Развитие экономической организации влечет за собой соответствующее функционирование информационной системы и её борьбу с аналогичной системой (системами) противника (конкуренции). Это означает ведение интенсивной информационной борьбы, элементами которой могут быть: приобретение информации, нарушение информационных процессов противника, защита собственных информационных систем. Человек и информация (выбранная и качественная) – это компоненты, формирующие лицо и позицию организации практически в каждой среде. Выбор окончательного варианта в процессе рассмотрения разнообразных возможностей действия, также умелое использование имеющихся ресурсов, позволяют выполнить поставленные задачи. Информационные потребности и безопасность (личная, финансовая, информационная) – это атрибуты эффективного действия каждой экономической организации.

Wiesław Szot

Układy, porozumienia i reżimy w kształtowaniu światowego procesu rozbrojenia dla potrzeb bezpieczeństwa międzynarodowego

Stale zmieniające się oblicze współczesnego świata wymusza potrzebę tworzenia coraz bardziej elastycznych struktur zapewniających właściwe, zgodne z duchem czasu zachowania państw. Zachowania te odnoszą się głównie do poszukiwania rozwiązań wspólnych problemów, procesów czy zjawisk, wymagających radykalnych działań międzynarodowych. Współczesny świat stwarza wiele sytuacji, w których państwa jako instytucje wykorzystują swoje siły militarne do realizacji pewnych celów i dążeń. Użycie siły militarnej, a w konsekwencji wojna, jest bowiem aktem przemocy.

Pacts, treaties, and regimes in the shaping of the global processes of disarmament for the needs of international security

The ever-changing face of the contemporary world enforces the need to establish ever more flexible structures ensuring appropriate behaviours of states, in line with the spirit of the time. These behaviours refer primarily to the seeking for solutions to shared problems, processes, and phenomena that require radical international actions. The contemporary world poses numerous situations when states as institutions make use of their military forces to attain certain objectives and ambitions, as the use of military force, and in consequence a war, is an act of violence.

Переговоры, соглашения и режимы формирования мирового процесса разоружения необходимого для международной безопасности

Постоянно меняющееся лицо современного мира требует создания всё более и более эластичных структур, способствующих ведению соответствующей, согласной с духом времени, политики государств. Такая политика, главным образом, направлена на поиски решений общих проблем, процессов или явлений, требует радикальных действий международного сообщества. Современный мир создает много ситуаций, в которых государства и организации используют свои вооруженные силы в решении некоторых целей и задач. Акт насилия, каким является использование вооруженных сил, непосредственно приводит к войне.

Adam Kwiatkowski

Studenci a rzeczywistość społeczno-polityczna kraju

W artykule przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych wśród studentów trzech uczelni wyższych Trójmiasta (Akademii Morskiej, Pomorskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej, Ateneum Szkoły Wyższej) na temat stosunku do bezpieczeństwa, postaw społeczno-politycznych oraz zagrożeń zachodzących w ich otoczeniu. Ukazano zróżnicowanie ich zaangażowania na rzecz kapitału społecznego. Sformułowano tezę, że utrzymywanie możliwie wysokich jakości zasobów ludzkich, gotowych

do działań w sytuacjach kryzysowych i radzenia sobie z zagrożeniami, implikuje zwiększone zaangażowanie w proces edukacji i popularyzacji bezpieczeństwa w szkołach, uczelniach wyższych, mediach, administracji samorządowej i rządowej oraz służbach rutynowych.

Students vs social and political reality of the country

The article presents the results of a survey conducted among students of three universities in the Tri-City (Gdynia Maritime University, Gdańsk Higher School of Humanities, Ateneum – University in Gdańsk) concerning their attitude to security, social and political attitudes, and threats present in their environment. The different levels of students' contribution to social capital are shown and a theory is formed that the maintenance of high quality potential of human resources, ready to action in crisis situations with high coping strategies implies increased involvement in the educational process and in promotion of security in schools, universities, the media, local and central governments, and special services.

Студенты и общественно-политическая действительность государства

В статье представлены результаты исследований, проведённых среди студентов трёх высших учебных заведений Гданьска, Сопота и Гдыни (Морская академии, Поморская высшая гуманитарная школа, Атенеум высшей школы), на тему отношения к безопасности, общественно-политических взглядов и опасностей, имеющих место в их окружении. Указано дифференциацию подхода студентов к общественному капиталу. Сформулировано тезис, что владение высококачественными человеческими ресурсами, готовыми к действиям в кризисных и опасных ситуациях, имеет непосредственное влияние на активное участие в образовательном процессе и действиях направленных на повышение безопасности, школ, высших учебных заведений, средств массовой информации, самоуправленческой и правительственной администрации и других служб.

Danuta Gibas-Krzak

Jugosławińska koncepcja federacji bałkańskiej jako paradygmat systemu bezpieczeństwa na Bałkanach (1943–1948)

Jednym z elementów systemu bezpieczeństwa na Bałkanach, związanym z duchowym i politycznym odrodzeniem narodów bałkańskich, były programy federacyjne postulujące stworzenie państwa związkowego. Sformułowane w XIX w., miały na celu złamanie panowania tureckiego na Półwyspie Bałkańskim, realizację aspiracji narodowowyzwoleńczych państw, które do tej pory były zniewolone przez Turków, oraz przeciwdziałanie dominacji mocarstw dążących do panowania na Bałkanach (Austro-Węgry i Rosja). Artykuł umieszcza plany federacyjne w kontekście budowy systemu bezpieczeństwa na Bałkanach, starając się jednocześnie odpowiedzieć na pytanie, co zdecydowało o ich fiasku po 1945 r. Jugosławińska koncepcja federacji bałkańskiej miała bowiem największe szanse na realizację właśnie w czasie kształtowania się nowego, pojałtańskiego ładu międzynarodowego. Zwrócono ponadto uwagę na perspektywę reanimowania idei federacyjnej w tej części Europy,

gdyż mogłaby ona odgrywać zasadniczą rolę w tworzeniu systemu bezpieczeństwa na Półwyspie Bałkańskim – zwłaszcza, że rejon ten do dziś stanowi najmniej stabilną część Europy, głównie z powodu nierozwiązanego konfliktu o Kosowo.

The Yugoslavian concept of a Balkan federation as a paradigm of Balkan security system (1943–1948)

One of the elements of the security system in the Balkans, connected to the spiritual and political renaissance of Balkan nations, were the federation programs postulating the establishment of a federation state. Formulated in the 19th century, they aimed at the breaking of the Turkish rule over the Balkan Peninsula, the fulfilment of national and liberation aspirations of the states that until that time had been enslaved by Turks, and countering the domination of the powers that strove for dominion over the Balkans (Austro-Hungarian and Russian empires). The article places federation plans in the context of the construction of a security system in the Balkans, at the same time trying to answer the question about the decisive factors behind their fiasco after 1945. The Yugoslavian concept of Balkan Federation faced the greatest implementation opportunity while the new post-Yalta international order was being shaped. Moreover, attention was turned to the perspective of the revival of the federational idea in this part of Europe, as it could play a fundamental role in the establishment of the security system on the Balkan Peninsula, especially that the region is the least stable part of Europe to this day, mostly due to the unsolved Kosovo conflict.

Югославская концепция балканской федерации как парадигма системы безопасности на Балканах (1943–1948)

Одним из элементов системы безопасности на Балканах, связанным с духовным и политическим возрождением балканских народов, были федеративные программы постулирующие создание федеративного государства. Сформулированные в XIX веке программы были направлены на преодоление турецкого господства на Балканском полуострове, поддержку освободительных стремлений народов, которые до этого времени находились под гнетом турков, а также противодействие преобладанию государств, стремящихся к господству на Балканах (Австро-Венгрия и России). В статье рассмотрены федеративные планы, в контексте создания системы безопасности на Балканах. Автор старался также ответить на вопрос, что предрешило фиаско этих программ после 1945 года, учитывая тот факт, что югославская концепция балканской федерации имела большие шансы воплотиться в жизнь, особенно во время формирования нового международного порядка, установленного союзниками на конференции в Ялте. В статье обращено также внимание на перспективу реанимации федеративной идеи в этой части Европы, которая могла бы сыграть главную роль в организации системы безопасности на Балканском полуострове, особенно принимая во внимание факт, что этот регион, по сей день, является самой нестабильной частью Европы, главным образом, из-за конфликта за Косово.

Grzegorz Płachciak

Dyplomacja wojskowa II Rzeczypospolitej w okresie kształtowania się państwa polskiego w latach 1919–1921

Odzyskanie przez Polskę niepodległości w listopadzie 1918 r. pozwoliło zacząć proces odbudowy struktur państwowych. Przywrócenie odrodzonemu państwu należnego miejsca na arenie międzynarodowej wymagało podjęcia wielostronnych zabiegów, zarówno natury dyplomatycznej, jak i wojskowej. Kierunki tych działań wynikały z bieżącej sytuacji w środowisku międzynarodowym, którą przede wszystkim analizowano pod kątem zapewnienia Polsce bezpieczeństwa, zarówno w wymiarze zewnętrznym, jak i wewnętrznym. Poprawy stanu bezpieczeństwa, szczególnie w wymiarze zewnętrznym, upatrywano głównie w zawieraniu przez Polskę sojuszy politycznych i wojskowych. Niezmiernie ważną rolę odgrywała tu dyplomacja oraz wywiad wojskowy, dzięki którym zapewniony był stały dopływ informacji, usprawniających w dużej mierze proces decyzyjny.

Polish military diplomacy at the time of shaping the Second Republic (1919–1921)

Restoration of Polish independence in November 1918 allowed the initiation of the process of reconstructing state structures. For the reborn state, the restitution of its proper place on the international arena required falling back on multifaceted measures of both political and military nature. The directions of these actions resulted from the current situation in the international milieu, which was primarily analysed from the angle of ensuring security for Poland, both in external and internal aspect. While formulating the assumptions for Polish foreign and military policy, taken primarily into account were the country's geopolitical situation, its economic and military condition, and also the forecasted developments in the states posing potential threat of war. Improvement of security, especially in the external dimension, was envisaged first and foremost in concluding political and military alliances by the state. Of extremely important role here was diplomacy and military intelligence, which provided continuous inflow of information that greatly facilitated the decision-making process.

Военная дипломатия Второй Речи Посполитой в период формирования польского государства в 1919–1921 годах

Приобретение независимости Польшей в ноябре 1918 года начало процесс восстановления государственных структур. Восстановление причитающегося возрождённому государству места на международной арене, вызвало необходимость принятия многообразных решений, как на дипломатической, так и военной nive. Направления этих действий проводились с учётом текущей международной ситуации, которая, прежде всего, анализировалась под углом обеспечения Польше безопасности, как внешней, так и внутренней. Формулируя направления польской внешней и военной политики, прежде всего, учитывалось её геополитическое положение, экономическое и вооруженное состояние, а также предполагаемое развитие ситуации в государствах, представляющих потенциальную военную угрозу. Повышение государственной безопасности, особенно внешней, главным образом, усматривалось в заключении

Польшей политических и военных союзов. Крайне важную роль в этом направлении играла дипломатия и военная разведка, благодаря которым польские власти получали постоянный поток информации, имеющей важное влияние на процесс принятия решений.

Andrzej Krzak

Attachat wojskowy w Belgradzie w dwudziestoleciu międzywojennym

Artykuł przedstawia dzieje Attachatu Wojskowego Polskiego Poselstwa w Belgradzie. Placówka ta powstała w 1919 r. i początkowo pracowała w Zagrzebiu. Od 1923 r. funkcjonowała jako nieetatowa komórka Polskiego Poselstwa; reaktywowana w 1925 r. Attachés wojskowi w Belgradzie aktywnie uczestniczyli w pracy informacyjnej na rzecz Sztabu Głównego Wojska Polskiego. Brali m.in. udział w rozmowach na temat podpisania konwencji tranzytowej między Polską a Królestwem SHS, która miała szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa Polski. Dzięki swoim kontaktom zdobywali informacje na temat współpracy radziecko-włoskiej i radziecko-niemieckiej, wyrotowej działalności Kominternu, radzieckich i niemieckich służb specjalnych na Bałkanach i wśród emigracji, oraz organizacji nacjonalistów ukraińskich.

Mission of the Military Attaché in Belgrade between the world wars

The article presents the history of the Military Attaché of the Polish Mission in Belgrade. Established in 1919, it initially functioned in Zagreb. After 1923, it operated as a supernumerary unit of the Polish Mission, and was reactivated in 1925. The Military Attachés in Belgrade actively participated in the information work for the benefit of the General Command of the Polish Army. They participated for example in the talks concerning the signing of the transit convention between Poland and the Kingdom of Serbs Croats, and Slovenes, which was of special significance for security of Poland. Thanks to their contacts, the attachés gathered information on Soviet-Italian and Soviet-German cooperation, the subversive activity of the Comintern, Soviet and German special forces in the Balkans and among the émigrés, and the organisation of Ukrainian nationalists.

Бюро военного атташе в Белграде в межвоенный период

Статья освещает историю Бюро военного атташе Польского посольства в Белграде. Это, организованное в 1919 году, представительство сначала работало в Загребе. С 1923 года бюро функционировало как внештатная часть Польского посольства, а с 1925 года начало действовать официально. Военные атташе в Белграде проводили активную деятельность по заданию Главного штаба Войска Польского. Например, принимали участие в переговорах связанных с подписанием транзитной конвенции между Польшей и Королевством сербов, хорватов и словенцев, которая имела особенное значение для безопасности Польши. Благодаря контактам сотрудники бюро получали информацию на тему советско-итальянского и советско-немецкого сотрудничества, подрывной деятельности Коминтерна, работы советских и немецких спецслужб на Балканах и в среде эмигрантов, а также действий Организации украинских националистов.